

Obsah predmetu náboženská výchova v 1. ročníku ZŠ:

Ročníková téma: Cesta lásky

Dítěa charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy. Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaniu okolitého sveta, nad ktorým dieťa dokáže žasnúť. Dieťa v úžase objavuje krásu a jedinečnosť seba a sveta. Úžas vedie dieťa k vnútornej radosi.

Vychovávať k úžasu, k schopnosti čudovať sa nad vecami, prebúdzá v dieťati schopnosť transcendentovať viditeľný svet do duchovnej sféry. Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Pre jeho správnu predstavu Boha ako aj vzťah k nemu sú dôležité všetky ľudské vzťahy. Práve cez ne sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu.

Ročníkový cieľ: Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

Základné tematické okruhy sú:

1. téma: Som na svete z lásky
2. téma: Rodina – ohnisko lásky
3. téma: Dar lásky
4. téma: Moc života a lásky
5. téma: Spoločenstvo lásky

1. téma: SOM NA SVETE Z LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod.

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, schopnosti, rodina, svet, dobro, zlo

Obsahový štandard

Ja

Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...)

Svet v ktorom žijem

Svet (*Svätý Serafím Sarovský*)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

Výkonový štandard

Žiak vie

- uvedomovať si vlastnú jedinečnosť
- vyjadriť radosť zo života
- rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania
- sa správne prežehnať
- slovne vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom)
- formulovať spontánnu modlitbu poďakovania
- z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro
- na príklade rozlíšiť dobro od zla

- odpovedať na otázku z príbehu
- vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá)
- formulovať odprosenie
- citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku
- sa starať o prírodu (starat' sa o záhradku, nezahadzovať odpadky, hrabať lístie, atď.),

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor
- prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať

existenciálne:

Žiak

- intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky
- objavuje hranice dobra a zla
- objavuje svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia

občianske:

Žiak

- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne:

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- objavuje hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

2. téma: RODINA – OHNISKO LÁSKY

dotácia hodín: 2 hod.

Kľúčové pojmy: rodina, komunikácia, modlitba, Otče náš

Obsahový štandard

Komunikácia v rodine

Modlitba za chlieb

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdraviť pri stretnutí alebo lúčení, poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa). S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie
- vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny
- s pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš

- definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom
- písomne vyjadriť modlitbu vďaka (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa "ja" odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť

existenciálne:

Žiak

- vie modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom prepojí časti tejto modlitby so svojim životom

kultúrne:

Žiak

- vníma dôležitosť a hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- pozná úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny

3 téma: DAR LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod

Kľúčové pojmy: srdce, dar, zvestovanie, narodenie Ježiša

Obsahový štandard

Premena kamenného srdca (sv. Mikuláš)

Zvestovanie. Návšteva Alžbety.

Ježiš Kristus – dar pre svet

Ikona Narodenia Krista

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Raduj sa, Bohorodička.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať v legende symbol srdca. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru filipovky a vianočného času.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť radosť a vďačnosť z daru. Pripraviť darček pre obdarovanie.

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať dobrotu sv. Mikuláša
- intuitívne vnímať v legende symbol srdca ako obraz vnútornej skutočnosti človeka
- s pomocou učiteľa reprodukovať biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša
- podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania
- reprodukovať s pomocou učiteľa modlitbu Raduj sa, Bohorodička
- opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku
- nakresliť aspoň dva symboly Vianoc
- vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu (poklona)
- pripraviť darček pre obdarovanie

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- aktívne a so záujmom počúva
- slovne prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je tolerantný a ústretový

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma obrazy, symboly
- intuitívne vníma posolstvo legendy a biblického textu
- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- berie do úvahy potreby iných

existenciálne:

Žiak

- vníma potrebu dávania a prijímania
- objavuje svoj duchovný rozmer
- prežíva atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

4. téma: MOC ŽIVOTA A LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod.

Kľúčové pojmy: život, smrť, spánok, prebudenie, vzkriesenie, zmŕtvychvstanie, nedeľa

Obsahový štandard

Prebudenie zo spánku (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania)

Vzkriesenie Jairovej dcéry

Križ – znamenie smrti a znamenie života

Ježiš je Vzkriesenie a Život

Symboly Paschy

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu k dôvere. Opísať Ježišovo

zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou. *Vymenovať dva symboly Paschy.*

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať metaforickú reč rozprávky. Pozorovať zmeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku križu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vnímať metaforickú reč rozprávky o Šípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom
- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry
- vnímať premeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov
- jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou
- s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly
- nakresliť veľkonočný symbol vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou
- jednoducho vysvetliť zmysel slávania nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania
- *vymenovať 2 symboly Paschy*

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- je otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnanja
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání

kultúrne:

Žiak

- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

existenciálne:

Žiak

- objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote
- je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavuje kresťanský zmysel slávenia sviatkov

5. téma: SPOLOČENSTVO LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod.

Kľúčové pojmy: pomoc, dobro, zlo, odvaha, Svätý Duch, Cirkev

Obsahový štandard

Božia rodina

Svätý Duch

Juraj

(Ikona Pantokrator)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať udalosť zoslania Svätého Ducha. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.

Afektívny cieľ: Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posielal ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi. Rozvíjať vo svojom živote postoj prehodnocovania pozitívnych a negatívnych skutočností. (*Vnímať Ježiša ako svojho priateľa*).

Psychomotorický cieľ: Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom. Formovať návyk bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

Výkonový štandard

Žiak vie

- na základe prerozprávania učiteľa reprodukovat' udalosti zoslania Ducha Svätého
- vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny
- reprodukovat' modlitbu Sláva Otcu
- opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom
- osvojiť si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi

Rozvoj kompetencií:

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma symbolickú reč legendy

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...)
- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich

existenciálne:

Žiak

- je otvorený pre diferencované vnímanie sveta
- je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Kritéria hodnotenia

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Medzipredmetové vzťahy

- Prírodoveda: svet
- Vlastiveda: patrím do rodiny, rozhovor v rodine, spoločenstvo,
- Etická výchova: komunikácia, prosba a vďaka, dobro a zlo – umenie povedať zlu „nie“, zmysel a hodnota daru, hodnota života
- Slovenský jazyk: rozprávka, komunikácia, metafora, legenda
- Výtvarná výchova: ikona, umelecký obraz.

Začlenenie prierezových tém

Prostredníctvom začlenenia prierezových tém do obsahu učiva náboženskej výchovy, žiak rozvíja nasledovné kompetencie:

Osobný a sociálny rozvoj

Žiak: - objavuje a rozvíja svoj vnútorný rozmer

Enviromentálna výchova

Žiak: - má pozitívny vzťah k prírode

- chápe základné enviromentálne problémy, rešpektuje požiadavky na kvalitné životné prostredie

Multikultúrna výchova

Žiak: - orientuje sa v tradícií slávenia kresťanských sviatkov rôznych regiónov